

Medisch handelen & medicijnverstrekking

Steunpunt Passend
Onderwijs VO | VO RAAD

GGD
Groningen

Op basis van het protocol van de GGD Groningen- versie mei 2013
september 2020

Inhoudsopgave

Het wettelijk kader van dit protocol	3
Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen	3
1. De leerling wordt ziek op school	4
a. Verstrekken van medicatie	4
b. Ziek naar huis	4
c. Observatie van een zieke leerling	4
d. EHBO	5
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek	5
3. Medische handelingen en wettelijke regels.....	5

Het wettelijk kader van dit protocol

Het thema medisch handelen is niet nieuw voor scholen. Ook nu maken scholen afspraken met ouder(s)/verzorger(s) over bijvoorbeeld het toedienen van medicijnen. Vooral scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs voor langdurig zieke kinderen of lichamelijk gehandicapte kinderen, waar onderwijs en zorg meer samenkomen, hebben afspraken met betrekking tot het medisch handelen vastgelegd in protocollen en richtlijnen. Regionale GGD-instellingen adviseren scholen hierbij of ondersteunen bij het opstellen van een protocol.

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Medewerkers worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgen afdelingsleiders en/of mentoren soms het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun leerling de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. (Voor de leesbaarheid van het stuk spreken we hierna over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen).

Het kan voorkomen dat er werkelijk medisch handelen van medewerkers wordt gevraagd zoals het geven van een injectie. De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Medewerkers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van de leerling is het van groot belang dat de medewerkers in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Verzoeken worden zorgvuldig doorgesproken.

Voorop staat wel dat ten aanzien van het toedienen van medicatie de ouders altijd verantwoordelijk blijven.

We onderscheiden drie situaties bij medisch handelen en medicijnverstrekking:

1. De leerling wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
3. Medische handelingen

De eerste situatie laat de school en de medewerkers geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de medewerker moet direct bepalen hoe te handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling.

1. De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en voelt zich in de loop van de dag niet lekker. Een medewerker verstrekt dan soms - zonder toestemming of medeweten van ouders - een 'paracetamolletje'. In het algemeen is een medewerker niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. We betrachten hierin dan ook de grootst mogelijke terughoudendheid.

a. Verstrekken van medicatie

In principe verstrekt de school geen medicatie, ook geen paracetamol. In gevallen waarin wel wordt besloten een paracetamol te verstrekken, wordt dit genoteerd om te voorkomen dat leerlingen meer één paracetamol per dag krijgen.

b. Ziek naar huis

De schoolregels schrijven voor dat een zieke leerling zich meldt bij de receptie met het verzoek om naar huis te mogen. Er wordt contact gelegd met ouders, een inschatting gemaakt en met de ouders overlegd of hun kind alleen naar huis kan. Ouders wordt gevraagd om de school te laten weten of het kind veilig thuis is gearriveerd.

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Als de afdelingsleider beslist dat het verantwoord is de leerling alleen naar huis te laten gaan, wordt de leerling verzocht contact op te nemen met school bij aankomst. Er kan ook worden gekozen een medeleerling mee te sturen of een medewerker de leerling thuis te laten brengen.

c. Observatie van een zieke leerling

Vanzelfsprekend blijven we de leerling goed observeren zolang hij onder onze verantwoordelijkheid valt. We letten dan met name op de volgende aandachtspunten:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Bij twijfel raadplegen we een (huis)arts.

Bij de beslissing of een leerling naar huis mag bij ziekte en of een arts ingeschakeld moet worden, houden wij ons aan de richtlijn van de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst, waarbij leerling qua beslissingsbevoegdheid als volgt worden ingedeeld:

- *tot 12 jaar*: ouders of voogd beslissen. Aan jonge leerlingen moet wel op een begrijpelijke manier worden verteld wat er met hen gaat gebeuren.
- *12 tot 16 jaar*: zowel ouders als leerling moeten toestemming geven. De mening van de leerling is in principe doorslaggevend.
- *vanaf 16 jaar*: leerling is beslissingsbevoegd. De ouders krijgen ook geen informatie over hun kind, als deze daar geen toestemming voor geeft.

d. EHBO

De school beschikt over een vaste groep bedrijfshulpverleners. Een deel van deze BHV'ers is ook EHBO'er. De EHBO'ers blijven zich bekwamen door jaarlijks terugkerende herhalingscursussen. Dit zijn de collega's wiens hulp ingeroepen wordt bij medische situaties. De EHBO'ers nemen nooit risico. Er wordt altijd een arts geraadpleegd bij twijfel of in geval van een noodsituatie.

In levensbedreigende situaties wordt direct 112 gebeld en handelen medewerkers van VO de Vechtstreek naar vermogen. Te denken valt bijvoorbeeld aan reanimatie of het toedienen van een epipen. Voor het toedienen van de epipen krijgen alle medewerkers bij de start van het schooljaar een instructie.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan puffjes voor astma, antibiotica of zetpillen bij toevallen. Ouders vragen soms aan de mentor of een medewerker om deze middelen te verstrekken. Onze medewerkers verstrekken echter geen medicatie. Zij nemen ook geen medicatie in bewaring. Ouders mogen wel zelf maatregelen treffen om te zorgen dat hun kind de noodzakelijke medicatie krijgt. Vanzelfsprekend in goed overleg met de schoolleiding. Ouders en leerling blijven verantwoordelijk voor het (tijdig) verstrekken van de juiste informatie en medicijnen.

3. Medische handelingen en wettelijke regels

Wij vinden het van groot belang dat een langdurig zieke leerling of een leerling met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. De leerling heeft contact met leeftijdsgenoten, neemt deel aan het normale leven van een school en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn.

In zeer uitzonderlijke gevallen vragen ouders aan de schoolleiding handelingen te mogen (laten) verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan b.v. het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In het algemeen kunnen deze handelingen door een thuiszorgorganisatie of door de ouders zelf op school worden verricht. Medewerkers van VO de Vechtstreek zijn niet bevoegd handelingen te verrichten die vallen onder de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) en mogen dit dan ook niet doen. Alleen in levensbedreigende situaties gelden andere voorschriften.